

Bíró Szabolcs

SUB
ROSA

PRAGA
CAPUT REGNI
sorozat
I. kötet

Drága Flúzsámnak, Áginak, szívem
minden csepp szeretetével! Számomra
nincs nálad fontosabb ezen a világon!

Umberto Eco tiszteletére, aki új utakra terelte
az irodalom iránti rajongásomat!

A Csak Van zenekar legénységének
sok szeretettel és a legjobb barátsággal!
„*De te fabula narratur...*”

Bíró Szabolcs

STB
ROSA

1. rész

Az
Arany Város

1. fejezet

A melyben megismerjük a csodabogár Ferenczy Lászlót,
aki különös megrendelést kap egy titokzatos alaktól

Ferenczy László az asztalánál ült és olvasott. Megtehetette, hogy álló nap a múlt patinás illatától terhes szentélyében érdekes és ritka kiadványokat lapozgasson. A bibliofília áldásos betegség, mondta mindig, de valahányszor ennek hangot adott, a többség értetlenül bámult rá. Saját korosztálya számára kétségtelenül csodabogárnak tűnt. Nem értették, miért akarna bárki is élete végéig egy eldugott antikváriumban „rohadni”, ahogy ők fogalmaztak. Ezzel szemben László számára könyvek között élni maga volt a szintiszta gyönyör, és nem is vágyott semmi másra, csupán csendre, nyugalomra és tengernyi olvasnivalóra.

Kívánságaink azonban csak nagyon ritkán teljesülnek, és ennek megfelelően hősünk élete sem épp úgy alakult – főképp nem az elkövetkező napokban –, ahogy elképzelte. Ám ne szaladjunk ennyire előre!

Prága a huszonegyedik század első éveiben még mindig képes volt fenségesen gyönyörűnek mutatni magát. Az ember elfelejtette a számítógépeket és az állandóan körötte dúló háborúkat, amint betette a lábát a városba.

Még mindig sokan érkeztek ide szerelmet vallani, megszületni vagy épp meghalni. A város pedig befogadta őket, mind egy szálig...

Történetünket akár így is kezdhethénk:

Hol volt, hol nem, Prága óvárosában, a legendás Orlojhoz és a mesés Károly-hídhöz még viszonylag közel, de a legnagyobb nyüzsgéstől már valamivel távolabb, a Divadelní és a Betlémská közt, egy eldugott kis mellékutcában állt a Vilmos Antikvárium. A tulajdonleveleken még meg sem száradt Ferenczy László aláírása, aki alig három hónapja érkezett, hogy elfoglalja helyét a barokk stílusú karosszékben, a legalább százötven évesnek tűnő íróasztal mögött.

A kicsiny, földszintes birodalom uralkodója előtte a nagyapja, a különc Leopold bácsi volt, aki felesége viszonylag korai halála után egész egyszerűen eltűnt, és nem adott hírt magáról sem régi cimboráinak, sem Szlovákiában hagyott családjának. Húsz éven át semmit sem tudtak róla, mígnem egy párás májusi reggelen meg nem érkezett az utolsó hír felőle: elhunyt, és úgy rendelkezett, hogy a vagyona Lászlóra, az egyetlen unokájára szálljon. A család csak ekkor tudta meg, hogy az öreg Leopold Prágában élte le élete utolsó két évtizedét, na meg, hogy egyáltalán élt valahol...

László nem sok mindent kapott útravalóul, de boldogan hagyta maga mögött azt a kulturális posványt, ami-

ben élete addigi huszonhárom évét tengette. Egyetlen menedéke a helyi, szegényesen felszerelt könyvtár volt, ahová az egyetem elvégzése után segédkönyvtárosként tért vissza. Munkaideje nagy részében viszont azon töprengett, hogy minek egy ekkora helyre segédkönyvtáros, és mit olvasson, miután a könyvtár teljes készletét kiolvasta a tizenkilencedik születésnapjáig.

Ferenczy László tehát egy percig sem tétovázott, amikor felmerült a költözés, és ezzel együtt egy új élet lehetősége.

Csodálatosan érezte magát Prágában. Minden nap reggel kilenctől délután ötig a Vilmos Antikváriumban ült és olvasott, meg persze kiszolgálta a vevőit, ha épp akadtak. Igyekezett mihamarabb megismerni a klientúrát és elsajátítani az antikváriusi szakma csínját-bínját.

Az sem jelentett neki különösebb kihívást, hogy csehül olvasson, hiszen gimnazistaként több nyelvet is anyanyelvi szinten sajátított el – csakis és kizárólag azért, hogy bármit elolvashasson, ami a keze ügyébe kerül. Szomorúan vette tudomásul ugyanis, hogy rengeteg kiváló könyvet nem adtak ki magyarul, és ezeket mindenáron ki akarta olvasni, első betűjüktől az utolsóig...

Délután ötkor bezárt, és tett egy nagy sétát, miközben mindig felfedezett magának valami újat a város történelmi emlékeiből. Az első néhány napban ő is a turistaútvonalakat követte: átsétált a Prága kapujának nevezett

lőportorony alatt, bejárta az Óvárosi tér minden zegézugát, megnézte az Orlojt, a Husz János szobrot és a Tyn-templom égbe meredő, káprázatos tornyait. A zsidónegyedben, ha nem figyeltek a rendőrök, ő is felhúzta magát a tömör kőkerítésre, hogy beleshessen a legendás temetőbe, ahol hét rétegben temették el a holtakat. Többször is megszámolta a Károly-híd szobrait – persze mindig megvolt mind a harminc –, és olvasott már könyvet a Kampán, a puha fűvön elterülve, a Moldva zúgását hallgatva.

A második héttől fogva szándékosan elkerülte a legismertebb utakat, és tovább merészkedett: a mellékutcákat, az izgalmas kis sikátorokat bejárva új helyeket fedezett fel magának. Nagyon izgalmas játéknak találta, hogy a Mánes-hídon átkelve egyszerűen fejest ugorjon a Kisoldalba, és szándékosan vesszen el annak mesészerű útvesztőjében. Gazdag turisták és koldusok, vendéglátóipari dolgozók és egyszerű, malteros hajú munkások vetétek körül, na meg valóságos bábeli zűrzavar, ahogy a falak visszaverték a világ összes nyelvét.

Sétái végén megpróbált emberi árakat kínáló kocsmát találni, ahol bőségesen megvacsorázhat. Választása leggyakrabban az U Milosrdnýchre esett.

Este tízig visszasétált a Moldva keleti partjára, a Propokskán álló lakásához, és udvariasan jó estét kívánt az özvegy Jakubovának, aki rendre megjegyezte, hogy

fiatalasszony kora óta nem látott még ilyen tisztelettudó klukot.

Divatos szórakozóhelyekre, éjjeli lokálokba, diszkókba sosem járt – bizonyára úgy gondolta, álmai asszonya egy szép napon majd besétál az antikváriumba, vagy olvasás közben pottyan az ölébe egy könyvből.

Ferenczy László tehát aznap is az asztalánál ült és olvasott. Néha felnézett, hogy megállapítsa az időjárást, vagy vessen egy pillantást az utcán elhaladó járókelőkre. Augusztus volt, a fő turistaszezon vége, az idő azonban nem nagyon kedvezett a kirándulóknak. Az egyik percben a nap még forrón tűzött az ódon épületekre, a másikkban hirtelen elsűrült az ég, majd zuhogni kezdett. Tíz perc múltán pedig már megint mindenhol forró szárazság tombolt.

László az ajtó fölé akasztott csengő hangjára kapta fel a fejét, és örömmel konstataálta, hogy megérkezett élete huszonharmadik kuncsaftja.

– Jó napot! – mosolygott a férfira.

– Dobrý! – bólintott amaz komoran. – Egy könyvet keresek.

Minő meglepetés, gondolta László, de inkább magába fojtotta az epés megjegyzést. Nem volt kenyere az ironikus csipkelődés, legalábbis nem úgy, hogy azt a másik fél is meghallja.

– Akkor a legjobb helyen jár – állt fel, hogy kinyújtóztassa elgémberedett tagjait. – Remélem, tudok segíteni.

– Azt én is remélem.

A férfi szinte csak úgy vakkantotta a szavakat, és próbált nagyon keményen nézni sötét szemüvege mögül. Divatos bőrkabátot és pár milliméteres frizurát hordott, nyakát ujjnyi vastag ezüstlánc húzta le, és László minden jóhiszeműsége ellenére is leghamarabb a Károly-híd alatti diszkóban tudta volna elképzelni őt. Sőt, bárhol máshol, csak épp nem egy antikváriumban, könyvek közt...

– Egy régi könyvről lenne szó – mondta a napszemüveges.

– Nos, ez elvileg nem jelenthet gondot. Ha lesz szíves megmondani, mely korból származik a könyv, esetleg a szerző nevét és a pontos...

– No kurva...

– Hogy mondja? – kapta fel a fejét László, mivel azt hitte, rosszul hall.

– Nézze, én ezekhez a dolgokhoz nem értek. Ezt magának hoztam. – Ezzel letett egy hófehér borítékot az asztalra. – Ebben mindent megtalál. Herr Kreutz reméli, hogy a megfelelő emberhez fordult. Pár napon belül jelentkezzen! – És már vágatott is kifelé a boltból, köszönés vagy bármiféle egyéb gesztus nélkül.

László még nézett utána egy darabig, majd miután némileg elpárolgott a döbbenete, visszaült a helyére, hogy

szemügyre vegye az asztalán hagyott borítékot. Azon se cím, se bélyeg, csak hosszú tollvonásokkal az ő vezetékneve. Ezek szerint tévedés kizárva, a furcsa fickó valóban őt kereste. Felnyitotta a borítékot, melyben csupán egy kis kártyát talált, egyik oldalán a „*Sub Rosa*” felirattal, a másikon egy telefonszámmal. Se több, se kevesebb...

Fogta a kártyát, és a borítékkal együtt besuhintotta az alsó asztalfiókba, a többi olyan cetli mellé, amelyet valamiért nem volt szíve kidobni, de valószínűleg felhasználni sem fog soha. Fejcsóválva nevetett az egészen még egy utolsót, aztán visszatért az *Ivanhoe* eredeti első kiadásához, amit éppen olvasott.

Fél óra sem telt bele, mire mérgesen becsukta a könyvet – képtelen volt odafigyelni rá. Mindegyre csak az imént történt találkozáson töprengett, és két szó visszhangzott a fejében: *sub rosa, sub rosa, sub rosa...*

Kinyitotta a 2007-es könyvjegyzéket – ez volt a legfrissebb, az öreg Leopold pár héttel a halála előtt fejezte be –, és lázasan keresni kezdett, hátha megvan valahol a boltban ez a könyv. Nyilván könnyebben ment volna egy számítógépes adattárral, persze csak ha lett volna ilyesmi a Vilmos Antikváriumban. Ferenczy Leopold viszont igazi középkori könyvtáros testvér volt, aki semmire sem cserélte volna le a jó öreg kódexet, mely a könyvek címét és az azokhoz kapcsolódó legfontosabb információkat tartalmazta.

László a végére ért a listának, de hiába kereste akár „*Sub Rosa*”, akár „*Rosa, Sub*” címen, nem talált semmit. Becsukta a könyvjegyzéket, és mivel úgy gondolta, ő mindent megtett az ügy érdekében, visszatért olvasmányához.

A benne bujkáló örök kíváncsiság azonban nem hagyta nyugodni, és ezúttal tizenöt percrek sem kellett eltelnie ahhoz, hogy bosszankodva becsukja a könyvet. Az órájára nézett; pár perccel múlt fél három. Kilesett az ablakon a kihalt utcácskára, és meggyőzte magát arról, hogy ma már úgysem lesz több ügyfele.

Gondosan bezárt hát mindent, és elindult a Vencel-tér felé, hogy alaposabban utánajárjon a különös megrendelésnek.

2. fejezet

Melyben László épületes társalgást folytat
egy öreg bibliófillel

Az öreg Jiří nem lakott olyan vészesen messze, hogy Lászlónak kedve lett volna taxit fogni, vagy legyalogolni az aluljáróba. Az égen éppen akkor alig úszott pár felhőfoslány, csupán messze északon látszott valami baljós feketeség. Úgy gondolta, egy kiadós délutáni séta nem fog megártani az egész napos ücsörgés után, úgyhogy elindult a Vencel-térre, ahova az antikváriumtól csaknem egyenes út vezetett.

Ha az öreg Jiří nem fog tudni segíteni, akkor senki a világon, morfondírozott magában.

Az öreg egy valóságos mozgó lexikon volt, vagy inkább egy egész lexikonsorozat. Ha előzőleg megemlítettük, hogy László a tizenkilencedik születésnapjáig gyakorlatilag mindent elolvasott, amihez csak hozzájutott, akkor Jiříről azt kell mondanunk, hogy ő tulajdonképpen könyvek közt nevelkedett, és egész életében nem is volt más szerelme, mint a könyvek, az olvasás. Valószínűleg papírt evett, betűket ivott hozzá, és amint elköltötte szerény ebédjét, visszatért rajongásig szeretett könyvei közé, hogy tovább bővítse lexikális tudását. Valóságos

laudator temporis acti volt, aki még rádiót sem tart otthon.

László a Vencel-térről keletre fordult, a Jindříšskára, majd onnan délre, az Olivovára, hogy egy régi zsákutcában ráleljen a jókora sárga épületre, az öreg könyvevő otthonára. Megragadta a sárkányfejet formáló kopogtatót, és három erőset ütött vele az ajtóra. Kis idő múltán rekedtes kiáltás hangzott odabentről:

– Kdo je tam?

– László vagyok, Jiří bátyám!

– László? Miféle László?

– Ferenczy, a Vilmos Antikváriumból...

– Ó, hát persze! – És már nyikordult is az öreg zár-szerkezet, hogy a feltáruuló ajtó mögül egy kedvesen mosolygó, tolószékes öregember lessen ki Lászlóra. – Gyere be, fiam, gyere csak!

– Köszönöm – lépett be László. – *Quomodo vales*, Jiří bátyám?

– *Mundus senectis* – válaszolta az öreg, és örült, hogy végre latinul szólhat valakihez. Mindketten egyforma csodabogárnak számítottak, és szerették latin idézetekkel szórakoztatni egymást. – Öregszik a világ, és vele együtt én is. Lassan eljön értem a kaszás, úgyhogy próbálok gyorsabban olvasni.

– Ugyan már, ne beszéljen ilyeneket!

– Miért, te mit tennél a helyemben? – nézett kérdően Lászlóra, majd gyorsan megfordult, és elindult a konyha felé. – Talán feküdjek le és várjak? Hiszen már gyermekként is az volt a legijesztőbb gondolat számomra, hogy bármennyire is igyekszem, egy élet sehogy sem lesz elég arra, hogy mindent elolvassak, ami méltó lenne rá. Vegyél magadnak egy korsót a szekrényből, és ülj le!

Az asztal közepén díszes, faragott söröshordó terpeszkedett. Jiří teletöltötte kopottas ólomkupáját, majd vendégének is kimért egy tisztességes adagot, amint az helyet foglalt.

– Na zdraví, sináčku!

Egy ideig csendben ittak, élvezték a zamatos Prazdroj ízét. László nem akart tiszteletlen lenni, úgyhogy csendben várt, mígnem ismét a házigazda szólalt meg.

– Váratlanul ért a látogatásod, fiam – mondta Jiří minden körülményeskedés nélkül. – Talán máris érkezett valami új finomság? Hiszen alig három napja jártál nálam utoljára...

– Nem erről van szó. Azért jöttem, mert reménykedem benne, hogy bátyám a segítségemre lesz egy elég érdekes ügyben.

– Nocsak! – kortyolt söréből az öreg. – Miféle különleges ügyről lenne szó?

László benyúlt az ingzsebébe, hogy előhalássza onnan a kis cetlit, amit az unszimpatikus küldönc hagyott az asztalán.

– Kaptam egy megrendelést egy olyan könyvre, amiről soha nem hallottam még. Az antikvárium jegyzékében sem találtam, de igazából nem is ez benne a legkülönösebb. – Ezzel az öreg elé csúsztatta a papírt. – Mindössze ennyiből áll a megrendelés. Azt nem is várnám el egy átlagos vevőtől, hogy a könyv keletkezését is pontosan behatárolja, de azért egy szerzőt igazán odaírhattak volna a cím mellé...

– *Sub Rosa* – mormogta az öreg, majd megfordította a lapot. – Hát ez itt mi? Valamiféle kód?

– Nem, az csak egy egyszerű telefonszám. Ezen kell jelentkezni, ha esetleg nyomra bukkannak.

– *Sub Rosa, Sub Rosa* – mormogott tovább az öreg, és olybá tűnt, mintha minden szónál egyre több ránc jelenne meg a homlokán. – *Sub Rosa, pod růží, v tajnosti...*

– Micsoda?

– *Sub Rosa*, bár ezt nyilván te is tudod, latinul annyit tesz: a rózsa alatt – magyarázta Jiří. – A rózsa évszázadokon, sőt évezredekken át a titoktartás jelképe volt, és ami a rózsa alatt volt, az bizalmas jelentőséggel bírt. A legenda szerint Ámor a hallgatás istenének egy rózsát ajándékozott, hogy ne árulja el Vénusz istennő beszélge-

téseit és cselekedeteit. Régi várkastélyokban ma is állnak még a Sub Rosa szobák...

– Jó, de ez mennyiben segít nekünk?

– Gondolkozz, kedves gyermekem! Már is tudjuk, hogy feltehetően középkori kódexről van szó, bár megjegyzem, nem emlékszem ilyen címre...

Legurított egy utolsó korty sört, majd nagy lendülettel pördült vagy százharminc fokot, és sebesen elkerekezett a konyhából. László a lépcsőnél érte utol, ahol éppen a tolószékes felvonóra gördült rá.

– A középkort az első emeleten leljük meg, fiam! – közölte kipirult arccal, és László tudta, hogy nem a sebes kerekezés miatt vörösödött ki a feje, sokkal inkább az izgalom tükröződött az arcán. – Te fuss fel a következő folyosón, addig én felérek ezzel az elektromos csigával...

Jiří otthona csaknem annyi szobával és folyosóval büszkélkedhetett, mint egy kisebb kastély. Az épület eredetileg sorházként funkcionált, a tizennyolcadik század végétől kezdve vagy húsz család élt benne. Aztán a huszadik század ötvenes éveitől elhagyatottan, üresen állt, egészen 1988-ig, amikor is a város önkormányzata elhatározta, hogy lebontja. Ekkor jött az (akkor még nem is olyan) öreg Jiří, és kedvező áron megvásárolta az egész épületet. Minimálisan renováltatta, és kibontatta a falakat, melyek az egyes lakásokat választották el egymástól. A ház, luxusát és felszereltségét tekintve, legfeljebb egy

szegény kolostorral kelhetett volna versenyre. Az öreg ugyanis bentlakásos magánkönyvtárat alakított ki benne, és a könyveken kívül alig helyezett el bármi mást idebent.

A ház telis-tele volt olvasótermekkel, melyeket Jiří nem betűrendi sorrendben, hanem az egyes könyvek keletkezése szerint rendszerezett. A középkor tehát az első emeletre került...

Mire László megtalálta a másik lépcsőt, az öreg már fel is ért, és eltűnt egy nagy szobában, mely valaha talán ebédlő lehetett.

– Gyere már, fiam, az isten szerelmére! – kiabált türelmetlenül. – Mihamarabb utána kell járnunk ennek a rejtélynek!

– Jövök már, jövök! – lépett be a szobába László, amikor az öreg már a szemüvegét felcsapva tanulmányozta az alsóbb polcokat.

– Talán a legjobb lesz, ha te az ötödik szinten kezded, és onnan haladsz felfelé. Én majd átnézem az alsóbb polcokat. Bocsáss meg, de rühellem az ábécé-sorrendet! Soha nem lettem volna képes úgy osztályozni a könyveimet...

– Semmi vész – jegyezte meg félvállról László, mivel már el is merült a szemmagasságba eső polcok kínálatában.

Nagyon nehéz volt fegyelmeznie magát, hogy ne akadjon meg a szeme semmi másan, hiszen az öregnek kincset érő könyvei voltak, amelyek fölött fizikai képtelenség lett volna csak úgy elsiklani.

– Azt hiszem, találtam valamit! – szólalt meg kis idő múlva lelkesen, amikor a kezébe akadt egy kopott, vászonkötésbe bugyolált, vaskos könyv, melynek néhány rózsa díszelgett az elején. – Nézze csak, Jiří bátyám!

– Mutasd! – vette el a könyvet az öreg, aztán ahogy kinyitotta a címgnyedívnél, kis híján fejbe vágta vele az antikváriust. – Ez a *Hortus Rosae*, te tökkelütött! Ezzel most nem megyünk semmire, legfeljebb ha kertészkedni támadna kedvünk. Tedd vissza, és keress tovább!

László keresett. Az elkövetkező csaknem két órában az első mellett még négy szobát kutattak át jó alaposan, korszakról korszakra haladva, miközben mindketten érdekes és értékes könyvekre bukkantak. Többek között kezükbe akadt a *Sanguis Rosae*, a *Via Rosa*, az *Amoris Rosae* és az *Il Nome Della Rosa*, de *Sub Rosának* se híre, se hamva nem volt.

Csalódottan és kimerülten tértek vissza a konyhába, hogy megigyák maradék sörüket, és hogy az öreg még egyszer tölthessen mindkettőjüknek a kövér hordóból.

– Sajnálom, fiam, nagyon sajnálom! – szólalt meg nemsokára. – Nagyon örültem volna, ha tudok segíteni.

– Szóval akkor ez a könyv... nem is létezik?

– Nono, csak óvatosan az ilyen kijelentésekkel! Elvégre én sem ismerhetek minden egyes könyvet és fóliánt. Ha megrendelték, bizonyára léteznie kell... A kérdés csak az, hogy megéri-e neked isten tudja, mennyi energiát, esetleg pénzt áldozni arra, hogy előkerítsd, akár a föld alól is!

– Nem tudom. Holnap az lesz az első dolgom, hogy felhívom ezt a Herr Kreutzot, és megkérdezem tőle, mennyire komolyak a szándékai.

– Tedd azt, fiam! Én mindenesetre sok szerencsét kívánok a kutatásodhoz, hogy aztán a végén büszkén mondhasd az ügyfelednek: *tolle et lege!* Feltéve, ha tudja, mit jelent ez... – fűzte hozzá mormogva, latinban, irodalomban és sörben ugyanis nem ismert tréfát.

Lassan elfogyasztották a második korsó sört is. László csak az utolsó kortyoknál vette észre, hogy mennyire elszaladt az idő, amikor a konyhai kakukkos órán kicsapódott a miniatűr zsalugáter, és a fakó fémmadár hatot kakukkolt. Éppen felállt volna, hogy megköszönje a sört és a segítséget, amikor az öreg hirtelen fuldokolni kezdett. Kupáját lecsapta az asztalra, szeme kidülledt, alig kapott levegőt. László odaugrott mellé, és jó erősen hátra veregette.

– Jól van, bátyám?! Mi történt, cigányútra tévedt a sör?

– Fiam! – ragadta meg a gallérjánál fogva az öreg. – Fiam, mi végig rossz nyomot követtünk!

– Micsoda? Hogy rossz nyomot?

– Mit is mondtál, mi a neve a megrendelőnek? – kérdezte Jiří, miközben még mindig köhögött.

– Herr Kreutz. Miért?

Az öreg válasz helyett előkapott a mellényzsebéből egy tollat, a konyhakredencről elvette a félig használt jegyzetömböt, és sietve írt valamit az egyik lapra.

– Ide nézz! – nyújtotta át a lapot, melyen csak ennyi állt: „*KREUTZ SUB ROSA*”.

– Én ezt... nem igazán értem, Jiří bátyám...

– Dehogynem, fiam, hiszen ez egyszerű, mint egy telefon! Mondd latinul azt, hogy kreutz!

– *Crux*? – nézett rá bizonytalanul László.

– Úgy van, *crux*! – csapott az asztalra az öreg. – Tehát a mondatunk úgy hangzik: *crux sub rosa*, azaz kereszt a rózsza alatt! Ami pedig mit jelent, ha egészen egyszerűen gondolkodunk?

– Nem értem, mire akar kilyukadni, én...

– Ó, te tudatlan! – kapott a fejéhez izgatottan, és rajzolni kezdett. – A megbízód nyilvánvalóan próbára akart tenni egy kis rejtvényel. Ide nézz.

A lapon, amit átnyújtott Lászlónak, egy klasszikus katolikus kereszt állt, melynek jó részét egy hevenyészett rózsza takarta el.

– Bocsáss meg, fiam, de sosem tudtam rajzolni...

– Mi ez?

– Ez, kérlek, egy egyszerű kis *rosacrux*!

Az öreg ezúttal hagyott időt Lászlónak a gondolkodásra, az ő fejében ugyanis már összeállt a kép. Kíváncsi volt, ifjú antikvárius barátja vajon mikor mondja ki a helyes megfejtést.

– Azt akarja tehát mondani – szólalt meg László kis idő múlva halkán –, hogy ez a bizonyos Herr Kreutz valószínűleg egy rózsakeresztes?

– Folytasd, fiam!

– Valami olyasmit keres, amihez megfelelően agyafúrt szakemberre van szüksége, ezért a rejtvény. Talán egy betiltott könyvet?

– Úgy van! – csapta össze két tenyerét az öreg. – Egy olyat, amit az egyház *inimicus pacis*nak kiáltott ki. Fiam, azt hiszem, nem várhatsz holnapig azzal a telefonhívással. Életed nagy lehetősége előtt állsz!

– Ugyan már! – legyintett László. – Nem is értek az ilyesmihez, a rejtvényt is bátyám fejtette meg.

– És mégis mit akarsz, te bolond?! Talán hogy én menjek kutatni a könyv után? Te meg majd tologatsz közben?

László csak zavartan vigyorgott az öreg megjegyzése hallatán, de nem nagyon tudta, mit szóljon.

– Na, ide figyelj! – fogta komolyabbra Jiří. – Ismertem az öregapádat, ezt már mondtam. Azt azonban még nem mondtam egyszer sem, hogy láttam őt köddé válni is. Láttam, ahogy lassan elnyelte, beszippantotta a nihil, és végül belehalt a semmittevésbe. Béke poraira, de azt kell mondjam, lehetetlen egy fazon volt. Most itt az idő, hogy bebizonyítsd, te nem vagy olyan, mint ő. Mozdulj hát! Használd ki a lehetőséget, te szerencsétlen!

László őszinte döbbenettel hallgatta végig az öreg érzelemkitörését. Jiří egészen mostanáig a megfáradt, nyugodt könyvmoly szerepében brillírozott, erre most tessék. László is jól tudta, hogy az öreg három dologban nem ismer tréfát, és bár sörről ezúttal nem volt szó, irodalomról és latinról annál inkább.

Az antikvárius egy darabig állta Jiří kőkemény tekintetét, végül azonban megtört. Mély sóhaj hagyta el a tüdejét, ahogy maga is rájött, nincs mit tenni. Nem csak az öreg akaratossága miatt, de amiatt is, amit Leopoldról mondott. A szavai félelmetesen hangzottak, és László rájött, hogy bármennyire is szép és nyugodt az élet a Vilmos Antikváriumban, ő nem akarja úgy végezni, mint a nagyapja.